

KRAJE ČR

- území ČR se člení do **14 krajů**
- každý z krajů má svůj **znak** a **vlajku**
- centrem je **krajské město** ⇒ **krajský magistrát** (např. zřizuje střední školy, stará se o silnice 2. a 3. třídy, vyhlašuje přírodní památky, ...)
- menšími jednotkami jsou **okresy** (76)

Název kraje (kraj)	Zkratka	Krajské město	Zkratka na RZ*	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel (2019)
Středočeský	STČ	Praha	S	11 014,97	1 369 000
Jihočeský	JHČ	České Budějovice	C	10 056,79	642 000
Plzeňský	PLK	Plzeň	P	7 560,93	585 000
Jihomoravský	JHM	Brno	B	7 187,7	1 189 000
Kraj Vysočina	VYS	Jihlava	J	6 795,56	509 000
Moravskoslezský	MSK	Ostrava	T	5 426,83	1 203 000
Ústecký	ULK	Ústí nad Labem	U	5 334,52	821 000
Olomoucký	OLK	Olomouc	M	5 266,57	633 000
Královéhradecký	HKK	Hradec Králové	H	4 758,54	551 000
Pardubický	PAK	Pardubice	E	4 519,00	520 000
Zlínský	ZLK	Zlín	Z	3 963,55	583 000
Karlovarský	KVK	Karlovy Vary	K	3 314,46	295 000
Liberecký	LBK	Liberec	L	3 162,93	442 000
Hlavní město Praha	PHA	Praha	A	496,10	1 309 000
			CZ	78 864,92	10 650 000

přehled krajů (seřazeno dle rozlohy)

*RZ = registrační značka vozidel

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

- počátky v 2. pol. 9. století - Pražský hrad
- původní samostatná města pražská: **Staré Město**, **Malá Strana**, **Nové Město**, **Hradčany**
- sídlo prezidenta republiky, vlády, parlamentu

Přírodní podmínky

- členitý povrch s nadmořskou výškou kolem 300 m
- **Vltava**

Obyvatelstvo

- nejlidnatější město ČR
- s okolními obcemi vytváří **aglomeraci** (seskupení sídel)
- mladší se stěhují na okraj do tzv. satelitů

Hospodářství

- zaměřeno na **služby** (sídla bank, zahraničních firem, nemocnice, **Karlova univerzita** (1348), České vysoké učení technické, ...)
- **dopravní uzel**: dálniční a železniční síť, **Letiště Václava Havla** (= Ruzyně), říční přístav, metro
- průmysl **potravinářský**, polygrafický, strojírenský
- zemědělství okrajově (květiny, zelenina)

Zajímavosti

- zapsána na seznamu světových přírodních a kulturních památek **UNESCO**
- **Hradčany** s **Pražským hradem**, **Chrám svatého Víta**
- **Malá Strana**: ostrov **Kampa** obtékaný **Čertovkou**, rozhledna **Petřín**
- **Karlův most**
- **Staré město**: **Staroměstské náměstí**, **Staroměstská radnice** s orlojem, **pomník mistra Jana Husa**
- **Nové Město**: **Národní divadlo**, **Národní muzeum**
- **Židovské město** s řadou synagog
- hřbitov **Slavín** na **Vyšehradě**

STŘEDOČESKÝ KRAJ

- největší rozlohou i počtem obyvatel
- krajské město: **Praha**

Přírodní podmínky

- rovinatá **Česká tabule** s **Polabskou nížinou**
- vrchoviny: **Středočeská pahorkatina** a **Brdská vrchovina**
- **Sázava, Berounka** ⇒ **Vltava, Jizera** ⇒ **Labe**
- **CHKO** (chráněná krajinná oblast) Křivoklátsko, Kokořínsko, Český kras, Brdy, Blaník

Obyvatelstvo

- počet obyvatel stoupá s rozšiřováním okrajových částí Prahy
- velký počet malých obcí

Hospodářství

- zemědělství: **Polabská nížina** = jedna z nejurodnějších oblastí ČR (obilí, zelenina, ovoce, vinohrady)
- hustá a přetížená dopravní síť
- lodní doprava na Labi a Vltavě

Mladá Boleslav – Škoda auto

Kolín – automobilka TPCA (Toyota, Peugeot, Citroën)

Kralupy nad Vltavou – zpracování ropy

Rakovník – prací prášky

Kladno – v minulosti těžba černého uhlí

Zajímavosti

- **Kutná hora** – chrám a kostel zapsány na Seznamu světového kulturního dědictví **UNESCO**
- hrady: **Karlštejn, Křivoklát, Kokořín**, zámky: **Konopiště, Lány**
- památník **Lidice**

